

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **X. X. X.**, narozená dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2021 č.j. OAM-191/ZA-ZA04-P06-PD1-R2-2015

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 11. 10. 2021 č.j. OAM-191/ZA-ZA04-P06-PD1-R2-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2021 č.j. OAM-191/ZA-ZA04-P06-PD1-R2-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo o její žádosti o prodloužení doplňkové ochrany podané

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dne X. X. 2017 rozhodnuto tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se doplňková ochrana neprodlužuje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně nejprve obecně poukázala na to, že žalovaný v rozporu s ust. § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, nezohlednil skutečnosti hovořící v její prospěch, nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, rozhodnutí není v souladu s veřejným zájmem a neodpovídá okolnostem případu. Zdůraznila, že v řízení nebyly zjištěny aktuální a přesné informace o zemi původu, a rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Své námitky dále konkretizovala následujícím způsobem.

Nedostatečné a zastaralé zdroje použité žalovaným

3. Namítala, že žalovaný používá ke zjištění stavu na K. zastaralé zdroje, které již neodpovídají stavu skutečnému, z aktuálních zpráv použil pouze Informaci OAMP – K.: Politická a bezpečnostní situace ze dne 30. 4. 2021 a Informaci MZV ČR č.j. 109309-6/2021-LPTP ze dne 19. 4. 2021, žalovaný však nepracoval s žádnými zprávami nevládních či neziskových organizací, které představují důležitý zdroj informací, v této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 175/2020-51. Vytýkala žalovanému, že se odmítl zabývat zdroji předloženými žalobkyní v rámci seznámení se spisem dne 9. 9. 2021 (články, videa a fotografie) a nezařadil je mezi podklady, a to s odůvodněním, že se jedná o materiály popisující obecnou situaci na K., ze kterých není zjevná žádná spojitost s osobou žalobkyně. Žalobkyně soudu předložila fotografie z 15. 7. z protestů proti X v H., které pocházejí z webu C. p. e. m. (kam účastníci protestů dávají fotografie z těchto událostí) a uvedla, že ve správním řízení dostatečně a detailně popsala problémy, které měla za svého pobytu na K., nyní ovšem již 6 let žije mimo území K. a mimo dosah k. orgánů, a tedy ona sama na K. žádné problémy nemá, pročez jen stěží může doložit dokumenty, které by se týkaly přímo perzekuce její osoby. Poukázala na to, že doložila příběhy občanů K., přičemž s ohledem na její minulost jí v případě návratu na K. hrozí stejné nebezpečí pronásledování státními orgány, měla za to, že žalovaný nepracoval s hodnocením přiměřené pravděpodobnosti nebezpečí vyjádřeným např. v rozsudku NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82. K aktuální situaci na K. doložila soudu články a další zdroje, ze kterých je zřejmé, že osoby vyjadřující svůj nesouhlas s X na K. (jako žalobkyně) jsou státními orgány sledovány, fyzicky napadány a perzekvovány, takové nebezpečí tedy žalobkyni hrozí.

Nezabývání se jinými důvody pro udělení doplňkové ochrany

4. Žalovaný se vůbec nezabýval jinými důvody pro udělení doplňkové ochrany než těmi, pro které byla již žalobkyni doplňková ochrana dříve udělena. Žalobkyně přitom tvrdí a prokazuje, že jí hrozí nebezpečí pronásledování ze strany státních orgánů, neboť je X, odmítla X a účastnila se X, proto je považována za osobu provozující protistátní činnost, byla vyhozena z práce, policie u ní doma hledala protistátní dokumenty, když nic nenašli, zbili jejího muže a žalobkyni udeřili tak, že poté potratila, její muž byl následně stíhán.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

Poukazovala na to, že uplatňování politických práv ve smyslu § 12 zákona o azylu nemusí být nutně završeno stíháním či uvězněním (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 17. 9. 2020, č.j. 1 Azs 3/2020-70), žalobkyně však opustila K. ze strachu před stíháním a uvězněním. Žalobkyně též dokázala, jak je na K. zacházeno s X, z toho je zřejmé, že jí rovněž hrozí nebezpečí vážné újmy odůvodňující udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b), c) a d) zákona o azylu. Rovněž namítala, že nelze tvrdit, že vydání cestovního dokladu automaticky vylučuje nebezpečí pronásledování ze strany státních orgánů.

Nevypořádání se se skutečnostmi uvedenými žalobkyní

5. Žalobkyně rovněž popsala události, které postihly její rodinu v důsledku toho, že zažádala o azyl v jiné zemi (ztráta zaměstnání její matky, nemožnost dokončení univerzity sestrou žalobkyně, přičemž obě poté emigrovaly do USA), žalovaný považoval tato tvrzení za nevěrohodná a účelová proto, že je žalobkyně uváděla již v roce 2017. Žalobkyně však nyní tato tvrzení pouze opakovala, žalovaný se s nimi náležitě nevypořádal, pouze popřel jejich věrohodnost na základě svých domněnek, nevyvrátil však jejich pravdivost tak, jak požaduje judikatura (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63). Nadto, měl-li žalovaný pochybnosti o pravdivosti jejích tvrzení, měl žalobkyni na tyto pochybnosti upozornit a dát jí prostor k jejich vysvětlení, jinak je řízení zatíženo vadou (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 43 Az 9/2019-38).

Žalovaný se nedostatečně zabýval možností nedodržování nebo svévolného výkladu migračního zákona

6. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tak, že na K. došlo k tak zásadním a trvalým změnám, že doplňkové ochrany již není zapotřebí, přitom se však zabýval pouze otázkou, zda státní orgány postihují žadatele o mezinárodní ochranu navracející se na K. Žalovaný vyšel pouze ze srovnání informací MZV ČR z května 2015 a dubna 2021, žádné jiné podklady nevyužíval. Žalovaný ani nezkoumal, zda je žalobkyně reálně ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona, jak mu uložil městský soud, dané nebezpečí tak opět hodnotil pouze obecně, nijak nezohlednil konkrétní situaci žalobkyně, rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Poukazovala na aktuální situaci na K, kdy úřady nadále selektivně odpírají odchod lidem vyjadřujícím nesouhlas (zpráva Human Rights Watch z 13. 1. 2021), vycestování občanů K. a jejich návrat do země původu je i po reformách omezován platnými zákony. Uvedla, že byla mimo území K. již více než 6 let bez patřičného povolení, tím zřejmě porušila migrační zákon, což pro ni může mít negativní následky, rovněž se obává, že již ztratila občanství K. (k tomu viz Výroční zpráva Ministerstva zahraničí USA z 30. 3. 2021). Vzhledem ke své minulosti se žalobkyně obává, že bude v případě návratu vystavena nebezpečí újmy, např. mučení státními orgány. V kontextu uvedených zpráv je rovněž zřejmé, že osoby nesouhlasící s X (kterou je i žalobkyně) jsou vystaveny perzekuci státních orgánů K., již z toho důvodu žalobkyni hrozí nebezpečí vážné újmy, což je důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany.

Nedostatečné posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu

7. Žalovaný se vůbec nezabýval právě probíhající humanitární krizí na K., která může odůvodňovat udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, žalovaný se možností udělení azylu dle § 14 zákona o azylu vůbec nezabýval.

Nedostatečné posouzení současné situace na K.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

8. Žalovaný se v kontextu § 14a zákona o azylu dostatečně nezabýval aktuálním děním na K., jednotlivé možnosti udělení mezinárodní ochrany posuzoval pouze obecně. Žalobkyně se obsáhle vyjádřila k situaci na K., což uvedla i při pohovoru a doložila k tomu relevantní dokumenty. Uvedla, že na K. v posledních měsících probíhají masové protesty proti režimu a špatné životní úrovni, které jsou násilím potlačovány armádou a policií, účastníci demonstrací jsou zatýkáni a napadáni, a to i ve svých bytech, K. nemají přístup k vodě, potravinám ani lékům, jsou zoufalí, požadují odstoupení prezidenta. V oblasti lidských práv dochází k nezákonnému či svévolnému zabíjení, nucenému mizení osob, mučení, k nelidskému zacházení bezpečnostních sil s politickými disidenty, zadrženými a s vězni, ve věznicích panují život ohrožující podmínky, dochází ke svévolnému narušování soukromí, zatýkání a věznění z politických důvodů, k omezování volného pohybu osob, nezávislost justice je značně problematická, svoboda tisku neexistuje. Dále poukázala na to, že panuje cenzura, akademická a kulturní svoboda jsou omezeny, stejně tak práva na sdružování a shromažďování, náboženská svoboda i svoboda pohybu, politická soutěž je omezena na členy vládnoucí strany, neexistují svobodné volby, dochází ke korupci, k obchodování s lidmi včetně povinné práce, je zákaz nezávislých odborů. Projevy nesouhlasu jsou monitorovány, veškerá elektronická komunikace může být sledována a použita jako důkaz, sousedské „Výbory na obranu revoluce“ rovněž pomáhají bezpečnostním složkám se sledováním a potlačováním nesouhlasu. Na K. panuje nejhorší humanitární krize za 30 let, je nedostatek potravin i základního zboží, ve východních provinciích nemají lidé ani základní potraviny, situace ve zdravotnictví je kritická, demonstrace jsou násilně potlačovány, jsou blokovány sociální sítě, tato situace naplňuje intenzitu vnitřního ozbrojeného konfliktu a žalobkyně splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Ke svým tvrzením žalobkyně poukazovala na řadu zpráv nevládních organizací, články z médií, fotografie a videa. Rovněž uvedla, že v lednu 2021 došlo na K. ke sjednocení měny, ekonomická situace je neuspokojivá, svobody projevu a shromažďování jsou zcela potlačovány, pohyb aktivistů a nezávislých novinářů je přísně kontrolován, jsou nuceni k domácímu vězení, všechny osoby nesouhlasící s režimem jsou systematicky perzekuovány, k tomu doložila další články. K. zůstává jedinou zemí X, ve které není organizaci Amnesty International umožněno monitorovat stav lidských práv.
9. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, vázán právním názorem Městského soudu v Praze měl v novém řízení řádně zjistit skutkový stav a zhodnotit, zda skutečně pominuly důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, dále musel prokázat podstatnou změnu v přístupu k. orgánů k osobám, jež v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu, musel též zkoumat, zda by žalobkyně v zemi původu nebyla ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona, a to s ohledem na jí uváděné skutečnosti. Uvedl, že se v napadeném rozhodnutí zabýval novými tvrzeními obavami a skutečnostmi sdělenými žalobkyní, včetně těch týkajících se její matky a sestry v zemi původu, a zdůraznil, že žalobkyně v průběhu jednotlivých řízení uváděla jiné důvody, které za těmito problémy měly stát. Žalobkyně též nebyla schopna vysvětlit, jak by se k. úřady mohly dozvědět o tom, že na území ČR požádala o udělení mezinárodní ochrany, tuto část výpovědi proto žalovaný označil za nevěrohodnou

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

a účelovou (k tomu viz strany 5 a 6 rozhodnutí), dále se věnoval též materiálům doloženým žalobkyní. Zabýval se i tím, zda by žalobkyně nemohla být dotčena svévolným výkladem nebo nedodržováním k. migračního zákona, avšak samotná zkušenost žalobkyně nepotvrzuje, že by byla pro režim zájmovou a nechtěnou osobou, neboť již v době údajných problémů získala bez problémů cestovní doklady a rovněž vycestovala, dále nebyla nikdy z ničeho obviněna ani trestně stíhána, i když ze země vycestovala až tři roky poté, co její údajné problémy začaly. Žalovaný má za to, že žalobkyně není pro režim zájmovou osobou, není tak ani důvod, aby byla v případě návratu vystavena svévolnému výkladu migračního zákona, k tomu viz strany 7 – 10 napadeného rozhodnutí. Navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

11. Ze správního spisu soud zjistil, že dne X. X. 2015 podala žalobkyně v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, kde mimo jiné uvedla, že s manželem odmítli X, proto byli vyhozeni z práce a měli další problémy, v případě návratu do vlasti se žalobkyně obává uvěznění, nelegálně pobývala v zahraničí. Rozhodnutím ze dne 4. 8. 2015 jí byla udělena doplňková ochrana, žalovaný se zbýval otázkou, zda žalobkyni může v případě návratu do vlasti hrozit nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a to z důvodu, že žádala v cizí zemi o ekonomický azyl, po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jejích hlavních motivů k odchodu z vlasti a aktuálních informačních pramenů shledal, že v případě návratu žalobkyně do vlasti nelze vyloučit její přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. Ze zpráv o zemi původu zjistil, že situace v zemi je natolik neuspokojivá, že nevylučuje možnou perzekuci ze strany státních orgánů nebo nespravedlivé zadržování. Popsal politickou a bezpečnostní situaci na K., včetně stavu dodržování lidských práv, zachycenou ve výroční zprávě Human Rights Watch ze dne 29. 1. 2015, ve zprávě Amnesty International ze dne 25. 2. 2015 a dle Infobanky ČTK „Země světa – K.“ a shledal, že v případě návratu žalobkyně je situace na K. natolik neuspokojivá, že nezaručuje její bezpečný návrat, neboť nelze v této souvislosti vyloučit závažné problémy s k. státními orgány, jejichž dopad na život či její zdraví není žalovaný schopen předvídat. Proto jí byla udělena doplňková ochrana na 24 měsíců.
12. Dne X. X. 2017 podala žalobkyně žádost o prodloužení doplňkové ochrany, uvedla, že v případě návratu by byl ohrožen její život, její matka je na K. šikanována Výborem na obranu revoluce, rodina žalobkyně má rovněž problémy, protože žalobkyně opustila K., popsala své předchozí problémy ve vlasti, nyní se obává, že z důvodu překročení dvouletého pobytu v zahraničí byla zbavena svých práv. Dne X. X. 2017 byl se žalobkyní proveden pohovor.
13. Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 6. 2018 č.j. OAM-191/ZA-ZA04-P05-PD1-2015 žalobkyni doplňková ochrana prodloužena nebyla, žalovaný shledal, že v zemi státní příslušnosti žalobkyně došlo k zásadním a trvalým změnám ve vztahu k důvodům, pro které jí byla doplňková ochrana původně udělena, a doplňkové ochrany již není zapotřebí. Vyšel z toho, že doplňková ochrana byla žalobkyni udělena proto, že přesáhla po vycestování z vlasti zákonem předvídanou dobu, na kterou měla vycestování povolené, a ze strany k. orgánů by jí tak mohly hrozit problémy (zadržení, mučení atd.) zabýval se objektivními možnostmi občanů K. opouštět zemi a opětovně se do ní navracet, zjistil, že došlo k výrazné změně k. migrační politiky, která byla zavedena dekretem z roku 2012, je rozšířena možnost

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

k. občanů cestovat do zahraničí, nový zákon je v drtivé většině případů orgány respektován, k nedodržování dochází pouze v nevysokém počtu případů týkajících se opozičních aktivistů. Na základě podstatných změn v možnosti vycestování a návratů k. občanů do vlasti, kteří již automaticky nečelí závažným problémům a nebezpečí vážné újmy, shledal, že již neexistují důvody, pro které by se žalobkyně nemohla do země původu vrátit. Poukázal na to, že žalobkyně nebyla na K. nikdy trestně stíhána, vycestovala oficiální cestou s platnými cestovními doklady, aniž by jí v tom kdokoli bránil. Žalovaný neshledal ani jiné důvody, pro které by měla být žalobkyni doplňková ochrana prodloužena.

14. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 11. 2020, č. j. 2 Az 43/2018-24 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Námitku ohledně nedostatečných podkladů týkajících se země původu důvodnou neshledal. Poukázal na to, že žalovaný odůvodnil udělení doplňkové ochrany značně obecně v souvislosti se skutečností, že žalobkyně požádala v cizí zemi o ekonomický azyl a v souvislosti s politickou a bezpečnostní situací a stavem dodržování lidských práv na K., žalobkyni však nebyla tato ochrana udělena pouze ve vztahu k tehdejšími migračním předpisům K., jak nesprávně uvedl žalovaný. Řízení o prodloužení doplňkové ochrany nelze chápat izolovaně, ale je třeba na něj hledět v kontextu původního rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, přičemž je třeba hodnotit, zda se zásadním způsobem změnilы okolnosti, které k udělení mezinárodní ochrany vedly; stěžejní důvody, které vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit. Shledal, že důvody udělení mezinárodní ochrany byly v původním rozhodnutí formulovány značně neurčitě a nejsou striktně a bez dalšího navázány pouze na přístup k osobám, které v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu, další významné okolnosti, v nichž mohlo dojít k podstatné změně, představují situace v zemi původu a pobytové chování žalobkyně ve vztahu k její vlasti. Konstatoval, že ze spisu nevyplývá, jaká situace panovala na K. ohledně osob, které požádaly v cizině o mezinárodní ochranu, v době vydání původního rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, ani zda se v mezidobí tato situace zlepšila. Dospěl k závěru, že ohledně situace v zemi původu ze spisu nevyplývá žádná podstatná změna. Shledal, že odůvodnění vlastního udělení doplňkové ochrany nebylo příliš precizní a v podstatě nebyly specifikovány konkrétní skutečnosti, proč právě žalobkyni hrozí ve vlasti skutečné nebezpečí vážné újmy; obecná formulace důvodů pro udělení doplňkové ochrany však nemůže jít k tíži žalobkyně. Jediným konkrétním důvodem udělení doplňkové ochrany zůstává požádání o udělení doplňkové ochrany v ČR, k neprodloužení doplňkové ochrany by tak žalovaný musel prokázat podstatnou změnu v přístupu k. orgánů k osobám, jež v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu; takovou změnu však žalovaný neprokázal, podklady ve správním spise svědčí o stálosti poměrů a příliš nenasvědčují změně politické a bezpečnostní situace na K. od srpna 2015 do června 2018. Uvedl, že žalovaný se sice zabýval novelou migračních předpisů, kde shledal, že občanům K. již po dlouhém pobytu v zahraničí nehrozí pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy (s čímž soud souhlasil), dle názoru soudu se však žalovaný nezabýval tím, zda právě žalobkyně není ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona, a to s ohledem na problémy, kterým ona a její rodina na K. čelila. Dospěl k závěru, že se žalovaný trvalostí a závažností změn v zemi původu dostatečným a přezkoumatelným způsobem ve vztahu ke všem relevantním skutečnostem nezabýval, což soudu bránilo v přezkumu žalobní námitky ohledně repatriace žalobkyně. Shledal, že žalovaným zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spise a vyžaduje zásadní doplnění, z rozhodnutí ve spojení se správním spisem totiž nevyplývá, že by již žalobkyni

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

ve vlasti nehrozila vážná újma. Uložil žalovanému, aby v dalším řízení na základě nově opatřených podkladů řádně zjistil skutkový stav věci a řádným a přezkoumatelným způsobem zhodnotil, zda v případě žalobkyně již skutečně pominuly důvody pro prodloužení doplňkové ochrany a žalobkyni již v případě návratu nehrozí nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo prodloužení doplňkové ochrany.

15. V návaznosti na zrušující rozsudek zdejšího soudu doplnil žalovaný spis o Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále jen „MZV ČR“) č.j. 98839/2015-LPTP ze dne 21. 5. 2015, Informaci MZV ČR č.j. 109309-6/2021-LPTP ze dne 19. 4. 2021, Informaci Ministerstva vnitra (dále jen „MV ČR“) ze dne 30. 4. 2021 „K., Bezpečnostní a politická situace v zemi“ dle stavu k dubnu 2021, Konzulární informace Velvyslanectví K. republiky v ČR, uloženo z internetu dne 31. 7. 2020 a Úřední věstník K. republiky ze dne 16. 10. 2012.
16. Žalobkyně při seznámení se s podklady dne 9. 9. 2021 doložila seznam odkazů na články a videa a dále fotografie dokládající současnou situaci na K., uvedla, že dokládají pokojné manifestace, které jsou násilně potlačovány policií, netýkají se sice přímo osoby žalobkyně, která již šest let je mimo K., ale žalobkyně tím chce doložit reálnou situaci na K.. Rovněž uvedla, že k. orgány vědí, že žalobkyně někde požádala o azyl, její rodina pak měla obrovské problémy na K., byli dotazováni na pobyt žalobkyně a její matka ztratila práci a sestra nemohla dokončit univerzitu.
17. V napadeném rozhodnutí ze dne 11. 10. 2021 žalovaný vyšel z toho, že žalobkyni byla udělena doplňková ochrana z důvodu hrozícího nebezpečí vážné újmy, neboť požádala o udělení mezinárodní ochrany v zahraničí, nešlo proto vyloučit přímé a bezprostředně hrozící nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Shrnul tvrzení žalobkyně a závěry zrušujícího rozsudku č.j. 2 Az 43/2018-24, poukázal na nově shromážděné podklady ohledně situace na K., podklady předložené žalobkyní dne 9. 9. 2021 však mezi podklady nezahrnul s tím, že se netýkají přímo žalobkyně, jsou bez přímé souvislosti k ní, popisují jen obecně celkovou situaci na K. či se zabývají jednotlivými případy obyvatel této země, nikoli však žalobkyně. Shledal, že došlo k tak zásadním a trvalým změnám situace na K. ve vztahu k důvodům, po které byla žalobkyni udělena doplňková ochrana, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Žalovaný se zabýval postavením osob v případě jejich návratu do vlasti, které v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu, porovnal informace z let 2015 a 2021, když v roce 2015 existovala možnost, že státní orgány mohly neúspěšné žadatele o mezinárodní ochranu postihovat a tyto osoby též mohly být znevýhodňovány či diskriminovány ze strany státních orgánů, oproti tomu dle informace z roku 2021 MZV ČR neeviduje žádný případ postihu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří se vrátili do vlasti, nejsou informace, že by docházelo k jejich systematickému znevýhodňování, diskriminaci či sledování v zahraničí v souvislosti s případným podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Z toho dovodil, že situace ohledně těchto osob se zásadně změnila, a tyto již automaticky nečelí závažným problémům a nebezpečí vážné újmy. Tvrzené problémy matky a sestry žalobkyně považoval za nevěrohodné, měl za to, že k. úřady se nemají jak dozvědět o podání žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu v České republice. Dále se žalovaný zabýval tím, zda by mohly k. státní orgány ve vztahu k žalobkyni s ohledem na její historii vykládat migrační zákon svévolným způsobem, zabýval se možnostmi k. občanů cestovat do zahraničí, které již byly značně rozšířeny, stejně tak jako možnost repatriace, žalobkyni nepovažoval za zájmovou osobu k. režimu (s ohledem na to, že nikdy nebyla obviněna ani trestně stíhána, vlast opustila

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

legálně a bez problémů s oficiálním cestovním dokladem), z toho dovedl, že není ohrožena svévolným výkladem migračního zákona, není důvod, aby se nemohla do vlasti vrátit. Zabýval se též novými skutečnostmi sdělenými žalobkyní, které by měly odůvodňovat prodloužení doplňkové ochrany, avšak obavu žalobkyně z věznění označil za účelově uvedenou a objektivně neodůvodněnou, dále obavu z toho, že by nemohla získat práci a nebyla důvěryhodnou osobou ve vlasti, označil za nepodloženou a neprokázanou. K tvrzení ohledně zbavení práv a majetku občanů K., kteří se nevrátí do 2 let do vlasti, odkázal na migrační předpisy K., které byly v roce 2012 novelizovány, došlo k podstatným změnám v možnosti vycestování a návratů do vlasti, obavy žalobkyně tak lze mít za nepodložené. Důvody pro prodloužení doplňkové ochrany tak neshledal.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
19. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s., neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy popř. v nich nemá oporu.
20. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*
21. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
22. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
23. Je nutné zdůraznit, že v této věci již zdejší soud jednou rozhodoval a rozhodnutí žalovaného zrušil, přičemž právní názor vyslovený v tomto rozhodnutí je v nynějším řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

pro soud závazný (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021 – 50, zejm. body 38 a 39).

24. Dále soud považuje za podstatné připomenout, co je předmětem řízení o prodloužení doplňkové ochrany. NSS v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 k této problematice uvedl: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení, zda se významně a dlouhodobě změnila okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany nebo zda naopak změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013-35).
25. Soud shledal důvodnými námitky, dle kterých se žalovaný dostatečně nezabýval aktuální situací na K. a nepřihlédl ke skutečnostem uvedeným žalobkyní.
26. Žalobkyně v původním řízení i v řízení o prodloužení doplňkové ochrany tvrdila, že na K. odmítla X, proto byla propuštěna z práce a dále nemohla pracovat, při domovní prohlídce byl její manžel i žalobkyně fyzicky atakováni policií, žalobkyně v důsledku toho potratila, dále se účastnila též X, z těchto důvodů se obává návratu do vlasti, obává se i věznění a toho, že by nemohla získat práci. Žalovaný se v rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015, kterým žalobkyni doplňkovou ochranu udělil, zabýval též politickou situací a stavem dodržování lidských práv na K. (viz strany 6 -7), a to na podkladě zpráv nevládních organizací, shledal, že tato situace je velmi neuspokojivá. Jak již uvedl městský soud v rozsudku č.j. 2 Az 43/2018- 24, žalovaný v původním rozhodnutí odůvodnil udělení doplňkové ochrany značně obecně, a to v souvislosti se skutečností, že žalobkyně požádala v cizí zemi o ekonomický azyl a v souvislosti s politickou a bezpečnostní situací a stavem dodržování lidských práv na K., tj. důvody udělení doplňkové ochrany jsou zde formulovány značně neurčitě a nejsou striktně navázány pouze na přístup k osobám, které v zahraničí žádaly o mezinárodní ochranu; soud tam konstatoval, že další významné okolnosti, v nichž mohlo dojít k podstatné změně, představují situace v zemi původu. Rovněž uvedl, že čím obecnější a neurčitější jsou důvody pro udělení doplňkové ochrany, tím obtížnější je odůvodňování jejího neprodloužení, tato skutečnost však nemůže jít k tíži žalobkyně. V napadeném rozhodnutí žalovaný v rozporu se stanoviskem městského soudu vyšel z toho, že žalobkyni byla doplňková ochrana udělena pouze a jen z důvodu hrozícího nebezpečí vážné újmy, neboť požádala o udělení mezinárodní ochrany v zahraničí.
27. Z výše uvedeného plyne, že důvodem pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni byla i situace v zemi původu. Z rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015 přitom vyplývá, že žalovaný v této souvislosti vzal v úvahu i výše uvedená tvrzení žalobkyně ohledně jejích problémů kvůli nevstoupení X a účasti na X a propojil je se zjištěními ohledně neuspokojivé situace v zemi původu, neboť se zde uvádí: „Po zhodnocení výpovědi žadatelky o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jejích hlavních motivů k odchodu z vlasti a výše

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

citovaných aktuálních informačních pramenů dospěl správní orgán rozhodující ve věci k závěru, že v případě návratu výše jmenované žadatelky o udělení mezinárodní ochrany do vlasti nelze vyloučit její přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. Výše citované aktuální informace o situaci na K. jednoznačně vypovídají, že v této zemi je situace natolik neuspokojivá, že nevylučuje možnou persekuci ze strany státních orgánů nebo k nespravedlivému zadržování.“.

28. V předmětném řízení o prodloužení doplňkové ochrany byl tak žalovaný povinen též vyhodnotit, zda s přihlédnutím k okolnostem pobytu žalobkyně ve vlasti a jejích motivů k odchodu z vlasti na K. došlo ke změnám natolik významné a trvalé povahy, že žalobkyni již nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy (nejedná se tedy o nový potenciální důvod pro udělení doplňkové ochrany, jak žalobkyně mylně interpretuje v části žaloby nadepsané „*Správní orgán se nezabývá jinými důvody pro prodloužení doplňkové ochrany*“). To však žalovaný v této souvislosti neučinil.
29. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí výše uvedenými důvody, pro které žalobkyně opustila K., zabýval pouze ve vztahu k případnému nedodržování nebo svévolnému výkladu migračního zákona a ve vztahu k rizikům souvisejícím s podáním žádosti o mezinárodní ochranu, avšak již dostatečně nevyhodnotil, zda jsou tato tvrzení sama o sobě ve spojení se zjištěními ohledně situace v zemi původu důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany žalobkyně. Pokud jde o obavy žalobkyně z věznění, žalovaný je pouze odmítl jako účelové a neodůvodněné s tím, že žalobkyně neuvedla, proč by státní orgány měly vůči ní takto postupovat. S takovou argumentací žalovaného však nejde souhlasit, neboť žalobkyně zcela konkrétní důvody uváděla (viz bod 26 výše). Jako zcela nepřípadné je pak třeba označit odůvodnění žalovaného, dle kterého se žalobkyně nemusí obávat věznění, neboť nebyla ve vlasti z ničeho obviněna ani s ní nebylo vedeno soudní řízení a zemi opustila legálně s oficiálním cestovním dokladem; tyto argumenty nelze přijmout ze stejných důvodů, které soud uvede dále v bodech 44-45. V návaznosti na to se žalovaný v napadeném rozhodnutí nezabýval ani obecnou aktuální politickou situací a stavem dodržování lidských práv na K., hodnotil pouze specificky situaci navracejících se osob a možná rizika související s podáním žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí; nicméně obdobné komplexní hodnocení situace, jako učinil v rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015, v napadeném rozhodnutí neprovedl.
30. Žalovaný přitom do spisu zařadil i Informaci OAMP Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 30. 4. 2021, ve které jsou uvedeny některé základní informace k danému tématu, avšak v rozhodnutí tyto informace neuvedl. Nicméně, daná zpráva sama o sobě je poměrně stručná, proto i kdyby žalovaný informace v ní obsažené do rozhodnutí zahrnul, nebylo by možné je považovat za dostačující, neboť v původním rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015 se situací v zemi původu na stranách 6 a 7 zabýval relativně podrobně, k tomu použil zejména zprávy nevládních organizací (Amnesty International, Human Rights Watch) a popsal různé způsoby perzekuce vládních kritiků a porušování lidských práv na K. Žalovaný pochybil, pokud se v napadeném rozhodnutí nezabýval tím, zda tato situace zjištěná v rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015 doznala změny a k tomu nevyužil dostatečně podrobné a relevantní zdroje včetně zpráv nevládních organizací zaměřujících se na dodržování lidských práv, rozhodnutí je z těchto důvodů nepřezkoumatelné.
31. Nelze přijmout ani argumentaci, se kterou žalovaný odmítl zařadit mezi podklady pro vydání rozhodnutí materiály předložené žalobkyní dne 9. 9. 2021 (fotografie, odkazy na články a videa), které dle jejích slov měly dokládat represe na K. v letech 2020 -2021 a násilné

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

potlačování protestů policií. Žalovaný vzal tyto materiály pouze na vědomí a nezařadil je mezi podklady s tím, že se nijak nedotýkají přímo žalobkyně a jejího případu, popisují jen obecně celkovou situaci na K. či se zabývají jednotlivými případy obyvatel této země. Byla-li však žalobkyni udělena doplňková ochrana i s poukázáním na obecnou politickou situaci a stav dodržování lidských práv na K., nemůže v řízení o prodloužení doplňkové ochrany žalovaný materiály předložené žalobkyní odmítnout s tím, že se týkají obecné situace na K. a nikoli specificky případu žalobkyně. To neznamena, že by se žalovaný musel v každém případě zabývat všemi jednotlivými materiály předloženými žalobkyní, nicméně to nemůže odmítnout se shora uvedeným odůvodněním, neboť právě aktuální obecná politická situace a stav dodržování lidských práv jsou otázky, které musí žalovaný v řízení o prodloužení doplňkové ochrany zkoumat. Navíc tak učinil v situaci, kdy sám dostatečné podklady k posouzení aktuální situace na K. neshromáždil.

32. Pokud tedy zdejší soud již v přechozím zrušujícím rozsudku poukázal na to, že: *„Další významné okolnosti, v nichž mohlo dojít k podstatné změně, představují situace v zemi původu a pobytové chování žalobkyně ve vztahu k její vlasti.“*, pak žalovaný nejenže neprokázal změnu situace v zemi původu, ale ani správní spis neobsahuje dostatečné podklady, aby bylo možné takový závěr učinit. Napadené rozhodnutí je v důsledku toho nepřezkoumatelné.
33. Lze přisvědčit i žalobní námitce, dle které se žalovaný dostatečně nevypořádal s tvrzeními žalobkyně týkajícími se problémů její rodiny.
34. Žalovaný v souvislosti s posouzením, zda by mohla být žalobkyně v případě návratu ohrožena kvůli podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, označil její tvrzení ohledně problémů její matky a sestry za nevěrohodná a účelová s poukázáním na to, že při pohovoru dne X. X. 2017 žalobkyně uváděla jako důvod těchto problémů její odmítnutí X a její účast na X, přičemž při seznámení se s podklady dne 9. 9. 2021 jako důvod těchto problémů označila její podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí.
35. Ze správního spisu vyplývá, že při pohovoru dne X. X. 2017 žalobkyně uváděla, že její matka pracovala dlouhá léta na X, což přišlo vniveč, musela tam skončit kvůli „protistátní činnosti“ žalobkyně, ta měla dle k. úřadů spočívat v její činnosti proti systému, kdy žalobkyně poté, co byla vyhozena z řetězce prodejen, se účastnila X. Stejně tak její sestra musela ze stejného důvodu ukončit studia. Výslovně k tomu sdělila: *„To byl asi jeden z důvodů, které nebyly vnímány pozitivně a kvůli kterým má moje matka problémy.“* Z toho plyne, že žalobkyně při daném pohovoru jako důvod ukončení zaměstnání její matky a studií své sestry uváděla svou tzv. „protistátní činnost“, přičemž uvedla, že to nemusí být jediným důvodem, s těmito tvrzeními není nijak v rozporu, pokud při seznámení se s podklady dne 9. 9. 2021 uvedla, že: *„...matka ztratila práci a sestra nemohla dokončit univerzitu, protože oni věděli, že jsem někde zažádala o azyl. Sice neví, kde přesně, ale ví, že někde.“* Soud tato tvrzení žalobkyně nepovažuje za nekonzistentní ani nevěrohodná. Předně, mezi pohovorem dne X. X. 2017 a vyjádřením dne 9. 9. 2021 uplynuly více než čtyři roky, v době prvního pohovoru žalobkyně nemusela vědět, že je důvodem vyhození její matky z práce a ukončení studií její sestry na univerzitě kromě „protistátní činnosti“ též podání její žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, nelze vyloučit, že se to žalobkyně dozvěděla až později. Tyto důvody si navíc ani nijak neodporují, nelze tudíž vyloučit, že podkladem pro vyhození matky žalobkyně ze zaměstnání a problémy její sestry mohla být jak předchozí protisystémová činnost žalobkyně na K., tak její následné podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

36. Za zcela nepřiléhavé pak soud považuje odůvodnění žalovaného, kdy jednak přičítá žalobkyni k tíži, pokud nebyla schopna vysvětlit, jak se k. orgány měly dozvědět o podání její žádosti o mezinárodní ochranu v ČR, a dále, s ohledem na ochranu osobních údajů žalobkyně ze strany České republiky vylučuje, že by se k. státní orgány mohly dozvědět o podání azylové žádosti žalobkyně v ČR. Soud má však za to, že žalobkyně svou povinnost tvrzení v této souvislosti splnila, když uvedla, že její matka a sestra měly problémy kvůli podání žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu v zahraničí, přičemž k. orgány o tom vědí, což dovozovala z toho, že se na ní dotazují, kde je. Ke specifické důkazní situaci v řízení o mezinárodní ochranu se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 4. 2020 č.j. 2 Azs 305/2019-43, kde uvedl, že: *„Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení.“* Nejvyšší správní soud však zároveň vysvětluje, že *„je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.“* (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89). Podle Nejvyššího správního soudu *„povinnost tvrzení spočívá především ve sféře žadatele o azyl“*. Až v návaznosti na takové tvrzení platí, že *„jakmile uvádí jakékoliv skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv, který by byl azylově relevantní, pak je třeba se tvrzeními detailně zabývat a žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se situace v zemi původu žadatele“* (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63 či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Je třeba vycházet z výpovědi, která se po celou dobu řízení drží jedné dějové linie, kterou lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladnou s dostupnými informacemi o zemi původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 – 83 nebo rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70).“ Z toho plyne, že nelze požadovat po žalobkyni, aby více vysvětlovala, jakým konkrétním způsobem se mohly k. orgány dozvědět o podání její žádosti o mezinárodní ochranu; je odpovědností žalovaného, aby na podkladě informací o zemi původu potvrdil nebo vyvrátil pravdivost těchto informací, k jejich vyvrácení ovšem nestačí odkázat pouze na zásadu ochrany informací týkajících se žadatele o mezinárodní ochranu ze strany orgánů České republiky.
37. S ohledem na shora uvedené je tedy třeba vycházet z toho, že žalovaný přesvědčivě nevyvrátil tvrzení žalobkyně ohledně problémů její matky a sestry z důvodu podání žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu v zahraničí.
38. V této souvislosti se soud musel zabývat i otázkou, zda situace v zemi původu se natolik změnila, že žalobkyni již problémy kvůli její žádosti o mezinárodní ochranu nehrozí. Kdyby totiž toto riziko v současné situaci již pominulo a bylo by zřejmé, že žadatelé o mezinárodní ochranu nejsou nijak postihováni či diskriminováni, nebylo by třeba předchozí problémy matky a sestry žalobkyně již považovat za relevantní. Nicméně porovnáním Informace MZV ČR ze dne 21. 5. 2015 a Informace MZV ČR ze dne 19. 4. 2021 soud na rozdíl od žalovaného podstatnou změnu v těchto okolnostech nezjistil.

39. MZV ČR se v Informaci ze dne 21. 5. 2015 vyjádřilo, že vzhledem k nedemokratické a autoritativní povaze politického režimu existuje možnost, že státní orgány mohou neúspěšné žadatele o mezinárodní ochranu postihovat nebo že neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu budou znevýhodňováni nebo diskriminováni ze strany státních orgánů, přičemž zastupitelský úřad H. žádný takový případ neeviduje. Dále se uvádí, že situace k. občanů, kteří se vrátili po dlouhodobém pobytu v zahraničí, je v zásadě bezproblémová, jsou-li dodrženy všechny zákonné normy a nejedná-li se o osoby, které jsou režimem považovány za problematické. Dle Informace MZV ČR ze dne 19. 4. 2021 MZV ČR neeviduje žádný případ postihu ze strany státních orgánů či nebezpečí ze strany soukromých osob neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí, rovněž nemá žádné informace o tom, že by docházelo k systematickému znevýhodňování či diskriminaci ze strany státních orgánů těchto osob. Dalším dokumentem, který žalovaný doplnil je Informace MV ČR ze dne 30. 4. 2021, ze které vyplývá, že K. je stále autoritářským státem se systémem jedné politické strany, poslední novela Ústavy upírá další politické svobody a poslední volby v roce 2018 nebyly považovány za svobodné a spravedlivé, dochází k porušování lidských práv. Jinými slovy, se stále jedná o režim nedemokratický.
40. Pokud tedy v době, kdy byla žalobkyni doplňková ochrana udělena, nemělo MZV ČR žádné informace ohledně postihu k. občanů, kteří neúspěšně žádali v zahraničí o mezinárodní ochranu s tím, že vyslovalo úvahu, že není možné takový postih vyloučit s ohledem na to, že se jedná o nedemokratický a autoritářský režim, tak z toho neplyne žádná změna oproti stavu nynějšímu. MZV ČR i v roce 2021 uvádí, že nemá žádné informace o postihu těchto lidí ze strany k. státních orgánů. Jediným rozdílem oproti zprávě z roku 2015 je tedy to, že MZV ČR již nevyslovalo úvahu, že takové případy nelze vyloučit s ohledem na charakter tamního režimu. To však neznamená, že se tamní režim nějak zásadně změnil, což ostatně vyplývá i z Informace MV ČR ze dne 30. 4. 2021, dle které je tamní režim stále nedemokratický a autoritářský (byť, jak již soud uvedl v bodě 30 výše, se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně podrobně nezabýval aktuální politickou situací a stavem dodržování lidských práv). Na těchto rozdílech ve vyjádřeních MZV ČR z let 2015 a 2021 tedy nelze postavit závěr, že se zásadně změnily okolnosti, pro které byla žalobkyni udělena doplňková ochrana, když K. je stále nedemokratickým a autoritářským režimem. Daný závěr žalovaného o tom, že došlo k podstatné změně v přístupu k. orgánů k osobám, jež v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu, je tak v rozporu se spisem.
41. S ohledem na výše uvedené závěry tedy neobstojí ani závěr žalovaného, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace na K. ve vztahu k důvodům, pro které byla žalobkyni udělena doplňková ochrana, že doplňkové ochrany již není zapotřebí.
42. Soud považuje za důvodnou i námitku, dle které žalovaný nedostatečně posoudil možnost nedodržování nebo svévolného výkladu migračního zákona ve vztahu k žalobkyni.
43. Jak bylo žalovanému uloženo zdejším soudem v rozsudku č.j. 2 Az 43/2018-24, zabýval se v napadeném rozhodnutí otázkou, zda žalobkyně s ohledem na své tvrzené předchozí problémy ve vlasti není ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona. Nelze však souhlasit se způsobem, jakým žalovaný vyhodnotil, že žalobkyně není pro k. režim zájmovou osobou.
44. Žalovaný sice poukázal na tvrzení žalobkyně, že odmítla X a účastnila se X, avšak k tomu uvedl, že po dobu tří let (kdy měly trvat její problémy) nebyla z ničeho obviněna,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

ani nebyla trestně stíhána. V této souvislosti je však třeba poukázat na zjištění uvedená v rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2015, kdy dle zprávy Human Rights Watch za rok 2015 a dle zprávy Amnesty International ze dne 25. 2. 2015 k. orgány k potlačování disentu a odrazování od veřejných projevů kritiky užívají řadu různých (i svévolných) taktik včetně bití, veřejného zostuzení či propouštění z práce, kritika vlády je potlačována a rutinně trestána za pomoci různých prostředků, k nimž patří svévolné zatýkání, krátkodobé zadržení, zastrasování, obtěžování a politicky motivovaná trestní stíhání, obdobné skutečnosti jsou pak zachyceny v dalších podkladech ve spise (zpráva Amnesty International za rok 2017, zpráva Human Rights Watch za rok 2017, Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2016 MZV USA). Z toho je zřejmé, že postih osob nesouhlasících s režimem na K. neprobíhá pouze legální cestou obvinění a trestního stíhání, avšak je užívána řada svévolných praktik a postupů. Tedy, pouze ze skutečnosti, že žalobkyně sama nebyla oficiálně obviněna, ani trestně stíhána, nelze dovodit, že nebyla pro režim zájmovou resp. postihovanou osobou, takový závěr je v rozporu se spisem. V této souvislosti je třeba poukázat na tvrzení žalobkyně, že ona i její manžel byli propuštěni z práce, při domovní prohlídce byl její manžel zmlácen, žalobkyně byla rovněž fyzicky napadena.

45. Žalovaný dále poukazoval na skutečnost, že žalobkyni byl v roce 2014 vystaven cestovní doklad, se kterým legálně a bez problému vlast opustila. Nicméně, podle zprávy Amnesty International 2014/2015 ze dne 25. 2. 2015 novela migračního zákona z ledna 2013 umožnila všem K. vycestování do zahraničí, i vládním kritikům bylo umožňováno bez překážek vycestovat do zahraničí, ohledně nich se však objevily zprávy, že jim byly při návratu na K. zabavovány dokumenty a další materiály. Rovněž dle zprávy Human Rights Watch 2015 od doby reformy cestovních regulací platné od ledna 2013 mohla vycestovat řada lidí, kteří k tomu dříve nedostali povolení, a to včetně ochránců lidských práv a nezávislých bloggerů. Tedy, ani z pouhé skutečnosti, že žalobkyně vycestovala z K. oficiálně s platným cestovním dokladem, nelze dovozovat, že nebyla pro k. režim zájmovou osobou, resp. že ji za jakkoli zájmovou osobu nikdy nepovažovaly a že jí tvrzené důvody nebyly skutečným důvodem jejího odchodu z vlasti, jak uvedl žalovaný.
46. Žalovaný se zabýval též objektivními možnostmi občanů K. zemi opouštět a opětovně se tam navracet. V této souvislosti je třeba poukázat na skutečnosti vyplývající z Informace MZV ČR č.j. 109309-6/2021-LPTP ze dne 19. 4. 2021, které žalovaný do napadeného rozhodnutí zahrnul, a sice, že nové znění migračního zákona je ze strany k. orgánů ve většině případů respektováno a k. úřady v drtivé většině případů nesledují soustavně osoby, které se vrací po dlouhodobém pobytu v zahraničí (z čehož lze dovodit, že v některých případech není migrační zákon ze strany k. orgánů respektován a v některých případech jsou sledovány osoby, které se vrací po dlouhodobém pobytu v zahraničí). S ohledem na to, že neobstojí výše uvedený závěr žalovaného, dle kterého žalobkyně nebyla pro režim zájmovou osobou, mohou být tyto skutečnosti v případě žalobkyně významné. Žalovaný se však těmito aspekty v napadeném rozhodnutí nezabýval.
47. Žalovaný dále v rozhodnutí neuvedl některé podstatné skutečnosti, které jsou obsaženy v jím shromážděných podkladech a které rovněž mohou být relevantní v případě žalobkyně. V Informaci MZV ČR č.j. 109309-6/2021-LPTP ze dne 19. 4. 2021 je uvedeno, že pokud k. občan překročí dvouletou lhůtu pobytu v zahraničí, je považován za emigranta, přičemž pokud se občan stane emigrantem, ztratí na K. veškerý majetek a také přístup k sociálnímu a zdravotnímu systému a jiná občanská práva, která však může repatriací zase

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

znovu získat. Dále je zde uvedeno, že na K. existuje neveřejný seznam nežádoucích osob tzv. X, kam jsou zařazováni především občanští aktivisté a nezávislí novináři, o svém statusu se tyto osoby dozvědí až na letišti, čl. 23 migračního zákona je pak zneužíván k zabránění ve vycestování a případně i v návratu do země takovým osobám, v případě některých opozičních aktivistů dochází k nedodržování či svévolnému výkladu migračního zákona. Ohledně osob „X“ je pak rovněž uvedeno, že jejich perzekuce se liší případ od případu, některým je pouze zamezeno cestovat, jiní jsou pravidelně zatýkáni či čelí domácímu vězení či krátkodobým zatčením, taktikou režimu je nepředvídatelnost, kdy často ani sami perzekuovaní dopředu netuší, jestli budou moci při dané příležitosti cestovat nebo ne. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je tak v rozporu se spisy, přičemž neobstojí závěr žalovaného, který jako nepodložené a subjektivní domněnky žalobkyně vyhodnotil její obavy ze ztráty majetku a občanských práv v důsledku překročení dvouleté doby pobytu mimo zemi původu, neboť z Informace MZV ČR č.j. 109309-6/2021-LPTP ze dne 19. 4. 2021 vyplývá, že tyto obavy mohou mít zcela reálný základ. V této souvislosti však již soud neprováděl dokazování zprávou Human Rights Watch 2021 ze dne 13. 1. 2021 navrženou žalobkyní, neboť informace ohledně reforem migračních předpisů vyplývají i z podkladů ve spise, ani zprávou Ministerstva zahraničí USA z 30. 3. 2021, neboť i z výše uvedené Informace MZV ČR ze dne 19. 4. 2021 je zřejmé, že K. žijící více než 24 měsíců mimo K. mohou přijít o občanská práva.

48. S ohledem na výše uvedené tak nelze aprobovat závěry žalovaného, dle kterých není důvod se domnívat, že by žalobkyně mohla být ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona.
49. Soud však neshledal důvodnou námitku, dle které se měl zabývat možnými důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany je žalovaný povinen vypořádat se s případnými novými skutečnostmi, které vyjdou najevo v řízení o prodloužení doplňkové ochrany a které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013 – 35 uvedl: *„Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že jestliže během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (§ 53a odst. 4 zákona o azylu) vyjdou najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána, pak správní orgán nemůže žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítnout bez toho, že by se argumentačně vypořádal také s možností udělení doplňkové ochrany z onoho jiného (nového) důvodu. V případě kladného posouzení pouze prodlouží doplňkovou ochranu s odvoláním na tento nový důvod.“* Takové posouzení se však již nevztahuje na případné důvody pro udělení azylu, neboť otázka azylu je již pravomocně rozhodnuta původním rozhodnutím, kterým je žadateli udělena doplňková ochrana. V daném řízení tak žalovaný sice byl povinen zkoumat aktuální situaci na K., avšak nikoli z hlediska možnosti udělení azylu v jakékoli formě (včetně azylu humanitárního), ale pouze z hledisek a) trvání původních důvodů, pro které byla udělena doplňková ochrana, b) existence nových potenciálních důvodů pro udělení doplňkové ochrany.
50. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.r.s. napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
51. V dalším řízení bude žalovaný povinen znovu shromáždit aktuální a dostatečně relevantní podklady týkající se situace na K. (včetně zpráv renomovaných nevládních

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

organizací), a to jak obecné politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv, tak přístupu k osobám, které v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu a k osobám, které dlouhodobě pobývaly v zahraničí, dále je v souladu se shora uvedeným názorem zdejšího soudu povinen vyhodnotit, zda mezi tyto podklady zařadí též materiály doložené žalobkyní dne 9. 9. 2021 a materiály, které žalobkyně označila v žalobě a které se mají týkat situace v zemi původu. Na podkladě zjištění o zemi původu se žalovaný s přihlédnutím k tvrzením týkajícím se konkrétně žalobkyně (tj. ohledně jejich předchozích problémů ve vlasti a problémů její rodiny) bude zabývat otázkou, zda trvají důvody, pro které byla žalobkyni udělena doplňková ochrana (tj. podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, obecná politická situace a stav dodržování lidských práv na K. s přihlédnutím ke konkrétnímu příběhu žalobkyně) či zda nejsou dány nové důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni, v rámci čehož se bude zabývat celkovou situací na K. a též v souladu s výše uvedeným právním názorem soudu vyhodnotí, zda by žalobkyně nemohla být v případě návratu ohrožena nedodržováním nebo svévolným výkladem migračního zákona.

52. Vzhledem k výše uvedeným zásadním vadám, pro které soud musel napadené rozhodnutí zrušit, soud v řízení neprováděl dokazování materiály označenými v žalobě (včetně fotografií), které se mají týkat situace v zemi původu, neboť jejich vyhodnocení a případné zařazení mezi podklady pro rozhodnutí bude v dalším řízení na žalovaném.
53. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
54. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobkyni náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..

Praha 21. prosince 2022

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X..